

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
CLIMATE ACTION

Directorate B - European and International Carbon Markets

Upute br. 1
za usklađenu metodologiju besplatne dodjele emisijskih jedinica za
razdoblje EU ETS-a nakon 2020. godine

Opće upute za metodologiju dodjele emisijskih jedinica

Završna verzija objavljena 31. siječnja 2019. godine

SADRŽAJ

1	Uvod	3
1.1	Značaj Uputa	3
1.2	Polazišta Uputa za FAR	3
1.3	Upotreba Uputa	7
1.4	Dodatne smjernice	7
1.5	Djelokrug ovih Uputa	7
2	Novi elementi u 4. razdoblju trgovanja metodologije dodjele emisijskih jedinica	8
3	Pregled procesa dodjele emisijskih jedinica	11
4	Relevantna postrojenja	15
4.1	Koja postrojenja moraju biti na popisu NIM-a?	15
4.2	Tko ostvaruje besplatnu dodjelu emisijskih jedinica?	17
5	Metodologija dodjele emisijskih jedinica	19
5.1	Pregled pristupa dodjele za potpostrojenja	19
5.2	Podjela na potpostrojenja	23
5.3	Faktori korekcije	25
5.3.1	Faktor izloženosti istjecanju ugljika	26
5.3.2	Međusektorski faktor korekcije	27
5.3.3	Linearni faktor smanjenja	28
Prilog A	Ključni datumi iz revidirane EU-ETS direktive	29
Prilog B	Popis definicija	30
Prilog C	Popis kratica	36
Prilog D:	Usporedba s Uputama br. 1 iz 2011.	39

1 Uvod

1.1 Značaj Uputa

Ove su Upute dio skupine dokumenata koji su namijenjeni za potporu državama članicama i njihovim nadležnim tijelima u usklađenoj provedbi metodologije dodjele emisijskih jedinica za četvrto razdoblje trgovanja EU ETS-a (nakon 2020. godine) diljem Unije, uspostavljene Delegiranom uredbom Komisije 2019/331 o „prijelaznim pravilima na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a EU ETS direktive" (FAR).

Ovaj dokument ne predstavlja službeno stajalište Komisije i nije pravno obvezujući. Međutim, njegova je svrha pojasniti zahtjeve utvrđene Direktivom EU ETS i FAR-om (Uredba o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica) te je od temeljne važnosti za razumijevanje ovih pravno obvezujućih pravila.

Ovaj se nacrt uputa temelji na nacrtu koji je pripremio konzorcij konzultanata (SQ Consult, Umweltbundesamt) i nadovezuje se na upute razvijene za 3. razdoblje trgovanja¹. Pri njegovu nastajanju, u obzir su uzete rasprave tijekom nekoliko sastanaka Stručne skupine za klimatske promjene kao i komentari dionika i stručnjaka iz država članica.

Upute *ne* donose pojedinosti u vezi s postupanjem država članica pri izdavanju dozvola za emisije stakleničkih plinova. Prihvaćen je različit pristup među državama članicama pri utvrđivanju granica postrojenja određenih dozvolom za emisije stakleničkih plinova (GHG).

1.2 Polazišta Uputa za FAR

FAR-om se utvrđuju svojstvene teme za koje su potrebna dodatna objašnjenja ili upute. Upute za FAR nastoje obraditi ove teme što je opširnije i jasnije moguće. Komisija smatra potrebnim postići najvišu razinu usklađenosti u primjeni metodologije dodjele emisijskih jedinica za 4. razdoblje trgovanja.

Cilj je Uputa za FAR postići dosljedno tumačenje FAR-a, poticati usklađenost i spriječiti moguću zlorabu ili narušavanje tržišnog natjecanja unutar Zajednice. U nastavku je naveden cjelovit popis tih dokumenata.

- Upute br. 1 – opće upute:
u ovom dokumentu pruža se sveobuhvatni pregled postupka dodjele i objašnjava osnove metodologije dodjele emisijskih jedinica. U njemu se također objašnjava kako su različite Upute međusobno povezane.
- Upute br. 2 – upute za pristupe dodjele na razini postrojenja:
u ovom dokumentu objašnjava se kako funkcionira metodologija dodjele emisijskih jedinica na razini postrojenja te objašnjava kako izloženost riziku od istjecanja ugljika u sektoru utječe na određivanje besplatne dodjele emisijskih jedinica postrojenju.
- Upute br. 3 – upute za prikupljanje podataka:

¹ koje je pripremio konzorcij konzultanata (Ecofys NL, Fraunhofer ISI, Entec).

u ovom dokumentu objašnjava se koje su podatke operateri dužni dostaviti nadležnim tijelima te kako prikupiti te podatke, obuhvaćajući i podatke za određivanje preliminarne besplatne dodjele emisijskih jedinica kao i ažurirane referentne vrijednosti. Odražava strukturu obrasca za unos podataka koji pruža Europska komisija.

- Upute br. 4 – upute za NIM-ovu verifikaciju podataka:
ovaj dokument namijenjen je EU ETS verifikatorima i akreditacijskim tijelima. U njemu se objašnjava postupak verifikacije prikupljenih podataka za Nacionalne provedbene mjere,², podataka koje su podnijela nova postrojenja.
- Upute br. 5 – upute o praćenju i izvješćivanju za FAR:
ovaj dokument ima tri svrhe:
(a) sadržava „kratki vodič” za čitatelje kojima je ovo prvi susret s temom besplatne dodjele emisijskih jedinica u EU ETS-u;
(b) pruža pregled zahtjeva za praćenje i izvješćivanje uvedenih FAR-om koji dopunjuju postojeći godišnji ciklus usklađivanja koji je već utvrđen Uredbom o praćenju i izvješćivanju (MRR) te Uredbom o akreditaciji i verifikaciji (AVR); i
(c) pruža upute o zahtjevima metodološkog plana praćenja i o ostalim novim elementima FAR-a koji nisu obuhvaćeni drugim uputama u ovoj seriji.
- Upute br. 6 – upute za prekogranične tokove topline:
ovaj dokument objašnjava djelovanje metodologija za dodjelu emisijskih jedinica u slučaju prijenosa topline preko „granica” postrojenja;
- Upute br. 7 – upute za nova postrojenja i zatvaranja postrojenja:
namjena ovog dokumenta jest objasniti pravila za dodjelu emisijskih jedinica u pogledu novih postrojenja, zatvaranja postrojenja i promjene razine aktivnosti.
- Upute br. 8 – upute o otpadnim plinovima i potpostrojenjima s procesnim emisijama:
u ovom dokumentu objašnjava se metodologija dodjele emisijskih jedinica za potpostrojenja s procesnim emisijama, posebice u pogledu obrade otpadnog plina.
- Upute br. 9 – upute specifične za sektor:
u ovom dokumentu detaljno se opisuju referentne vrijednosti za proizvod kao i granice sustava svake referentne vrijednosti za proizvod navedene u FAR-u. Nadalje, opisuju se posebne metode za izračun razina aktivnosti ili za prilagodbu dodjele emisijskih jedinica, gdje je to važno.
- Upute br. 10 – Spajanja i podjele:

u ovom dokumentu objašnjava se kako spajanja i/ili podjele postrojenja mogu utjecati na dodjele emisijskih jedinica.

Ovaj niz dokumenata nadopunjuje ostale upute koje je izdala Europska komisija u odnosu na 3. razdoblje trgovanja te su dokumenti – gdje je to potrebno – ažurirani za 4. razdoblje trgovanja EU ETS-a, osobito:

- Upute za tumačenje Priloga I. EU ETS direktive³ (osim djelatnosti zračnog prijevoza); u ovom dokumentu pružaju se upute o tome kako tumačiti Prilog I. Direktivi, koji spada u područje primjene EU ETS-a od 2013.;

² Članak 11. Direktive 2003/87/EZ

³ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/docs/guidance_interpretation_en.pdf

- Upute za prepoznavanje proizvođača električne energije⁴.

Usto, Komisija je pružila i opsežan komplet uputa u odnosu na MRVA-u u skladu s EU ETS direktivom⁵. Očekuje se da korisnici ovog dokumenta poznaju barem osnovna načela MRVA-e.

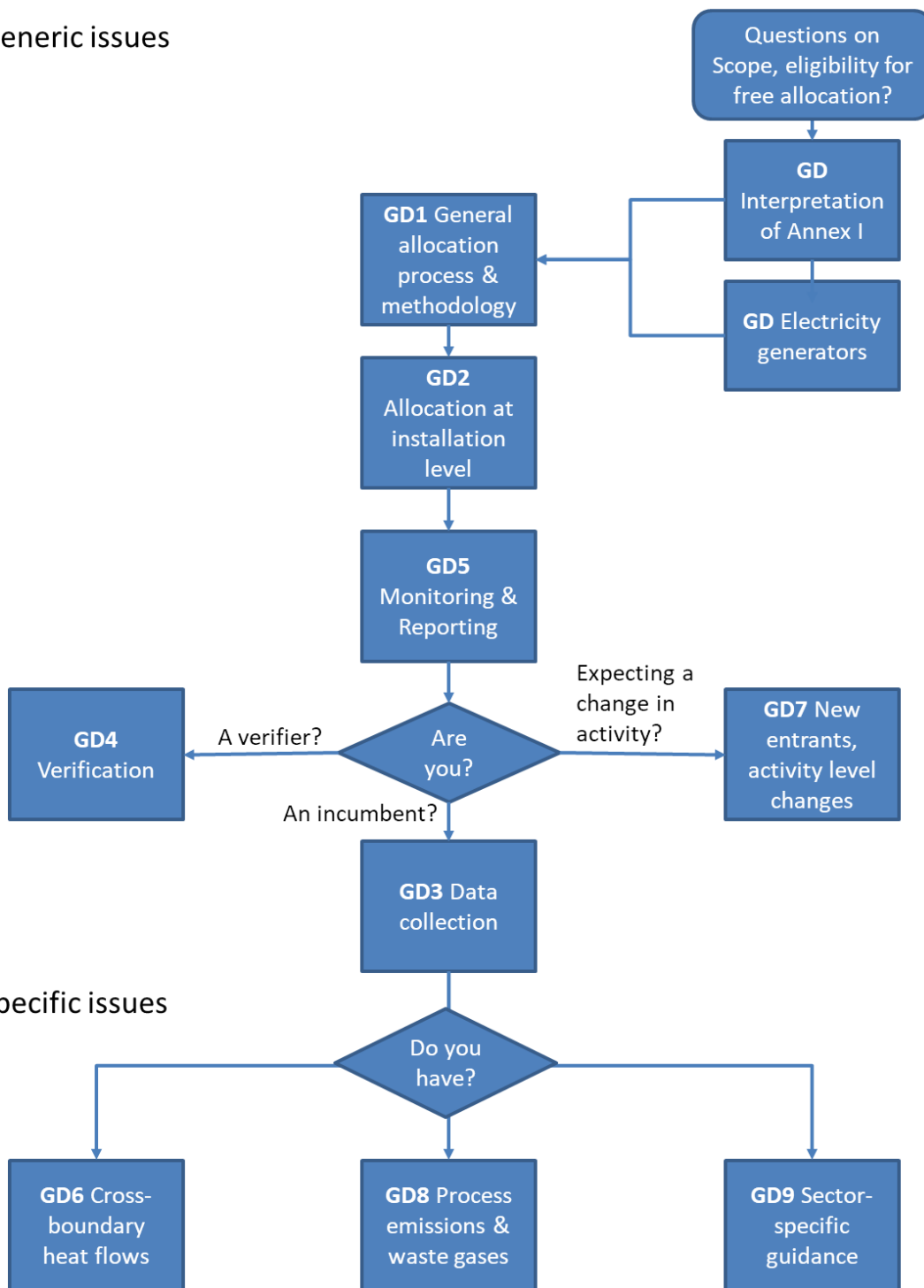
Na slici u nastavku prikazan je odnos različitih uputa te je navedeno koje se informacije mogu pronaći u pojedinoj uputi. Potpun popis uputa može se pronaći na internetskoj stranici Komisije⁶.

⁴ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/docs/guidance_electricity_generators_en.pdf

⁵ https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_en#tab-0-1 – posebno pogledati odjeljak s kratkim vodičima

⁶ dodati URL

Generic issues

Specific issues

Slika 1 Komplet uputa: odnosi među pojedinačnim uputama i gdje pronaći određene informacije. Imajte na umu da slika ne prikazuje kronološki redoslijed, već se navodi je li tema određene upute općenita (važna svim čitateljima) ili je namijenjena određenim publikama (u određenim ulogama, situacijama ili s određenim pitanjima).

1.3 Upotreba Uputa

U ovim dokumentima navode se upute za provedbu nove metodologije dodjele emisijskih jedinica tijekom 4. razdoblja trgovanja EU ETS-a, s početkom od 2021. godine: države članice mogu primijeniti ove upute u postupku prikupljanja podataka u skladu s člankom 14. FAR-a, u svrhu sastavljanja potpunog popisa postrojenja te izračuna svake besplatne dodjele emisijskih jedinica koju treba utvrditi radi Nacionalnih provedbenih mjera (NIM), u skladu s člankom 11. stavkom 1. Direktive 2003/87/EZ.

Napominjemo da se u ovom dokumentu pokriva samo prijelazna usklađena besplatna dodjela emisijskih jedinica u industrijskom sektoru prema članku 10.a EU ETS direktive. Svaka dodjela u skladu s člankom 10.c („Mogućnost prijelazne besplatne dodjele emisijskih jedinica za modernizaciju energetskog sektora“) izvan je opsega ovog dokumenta.

Upućivanja u ovom dokumentu na određene članke odnose se uglavnom na revidiranu EU ETS direktivu i FAR.

U Prilogu D nalazi se usporedba trenutačne verzije ovih Uputa i njihove verzije iz 2011.

Napomena u vezi s otvorenim pitanjima u ovoj verziji Uputa

Budući da je postupak odlučivanja o metodologiji dodjele emisijskih jedinica još uvijek u tijeku, neke elemente ovih Uputa tek treba definirati. Ovo se osobito odnosi na pitanja koja se tiču provedbenog akta o detaljnim propisima o izmjeni dodjele besplatnih emisijskih jedinica koji se tek mora donijeti, ažuriranje referentnih vrijednosti i popis sektora izloženih riziku od istjecanja ugljika. Može se također odnositi na pozivanje na sam zakonski okvir koji još nije u potpunosti izrađen te na popratne Upute koje tek treba pripremiti ili dovršiti.

1.4 Dodatne smjernice

Uz Upute, nadležnim je tijelima država članica na raspolaganju dodatna potpora na internetskoj stranici Komisije, s popisom svih Uputa, često postavljanim pitanjima i korisnim referencijama, https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/allowances_en#tab-0-0.

1.5 Djelokrug ovih Uputa

U ovim Uputama objašnjavaju se glavna načela i procesi metodologije dodjele emisijskih jedinica za 4. razdoblje trgovanja, a pritom se ne razmatraju određena pitanja dodjele. Navodi se kratak pregled postupka razvoja NIM-a te se opisuju glavne značajke metodologije dodjele emisijskih jedinica

2 Novi elementi u 4. razdoblju trgovanja metodologije dodjele emisijskih jedinica

Opširnom predstavljanju nove metodologije dodjele emisijskih jedinica prethode osnovne informacije koje pomažu u razumijevanju kako je nova metodologija dodjele emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja različita od metodologije dodjele primijenjene u prethodnom razdoblju trgovanja.

Najnovija izmijenjena i dopunjena EU ETS Direktiva objavljena je 19. ožujka 2018⁷. Od 3. razdoblja trgovanja EU ETS temelji se metodi dodjele emisijskih jedinica usklađenoj diljem Unije prema kojoj bi se „dodjela se treba temeljiti na dražbovnoj prodaji jer je taj sustav najjednostavniji i općenito se smatra gospodarski najučinkovitijim”⁸. U revidiranoj verziji iz 2018. ponavlja se da „Dražbe emisijskih jedinica ostaju opće pravilo, a besplatna dodjela emisijskih jedinica iznimka” (uvodna izjava 8). U skladu s revidiranom Direktivom, dodjela se besplatnih emisijskih jedinica ne vrši za proizvodnju električne energije, osim za proizvodnju električne energije iz otpadnih plinova⁹. Jednako tako, dodjela će se besplatnih emisijskih jedinica vršiti postrojenjima za hvatanje i cjevovodima za distribuciju, ili subjektima za skladištenje ugljičnog dioksida.

Za druge emisije primjenjuje se i primjenjivat će se tijekom 4. razdoblja trgovanja prijelazna dodjela besplatnih emisijskih jedinica na temelju *ex-ante* mjerila u širokoj primjeni u Uniji. To znači:

- Za proizvode s referentnom vrijednošću za proizvod količina se besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica temelji na specifičnim emisijama na *razini proizvoda*, dok za djelatnosti bez referentnih vrijednosti za proizvod postoje takozvani „nadomjesni” pristupi kako bi se utvrdila besplatna dodjela (dodatno objašnjenje pročitajte u Odjeljku 5).
- Pojam 'prijelazna' znači da dodjela besplatnih emisijskih jedinica u početku iznosi 30% količine određene u pravilima o dodjeli besplatnih emisijskih jedinica koja su ujednačena na razini Unije te se od 2026. nadalje smanjuje prema 0% (odnosno, bez dodjele besplatnih emisijskih jedinica)¹⁰.
- Izuzeća vrijede za postrojenja u sektorima za koja se smatra da su izložena značajnom riziku od istjecanja ugljika, odnosno za koje se smatra da bi „moglo bi doći do povećanja emisija stakleničkih plinova u trećim zemljama gdje industrija ne bi podlijegala odgovarajućim ograničenjima emisija ugljika”¹¹. Ta postrojenja primit će besplatne emisijske jedinice u iznosu od 100% od razina referentne vrijednosti.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/87/2018-04-08>

⁸ Direktiva 2009/29/EZ, uvodna izjava 15

⁹ Članak 10.a stavak 1. ETS direktive

¹⁰ Uz iznimku potpostrojenja s daljinskim grijanjem, za daljnje objašnjenje pogledajte Odjeljak 5.

¹¹ Direktiva 2009/29/EZ, uvodna izjava 24

U 4. razdoblju trgovanja uvode se brojne promjene koje su osmišljene kako bi dodatno osnažile EU ETS. Uključuju promjenu u pristupu za postrojenja koja prolaze značajne promjene nakon prelaska s početne dodjele koja se temeljila na promjenama u kapacitetu postrojenja (kako je primijenjena u 3. razdoblju trgovanja) na početnu dodjelu koja se temelji na promjenama u razinama aktivnosti postrojenja. U tablici u nastavku sažeto se prikazuju glavne razlike u pristupu.

Od 2021. nadalje ukupna gornja granica emisijskih jedinica godišnje će se smanjivati za 2,2%, linearni redukcijski faktor (LRF). To će dovesti do smanjenja emisije od 43% u 2030. u usporedbi s 2005. (pogledajte članak 9. revidirane Direktive). Bit će dostupno manje besplatnih emisijskih jedinica negoli u 3. razdoblju trgovanja zbog višega godišnjeg redukcijskog faktora i zbog fiksnog udjela ukupnog broja emisijskih jedinica koji se stavlja na dražbu (57% od ukupnog broja). Taj manji iznos dostupnih besplatnih emisijskih jedinica bit će upotrijebljen na usmjereniji način kako bi se izbjeglo istjecanje ugljika, uključujući postupno smanjenje besplatnih emisijskih jedinica nakon 2026. s 30% na 0% na kraju 4. razdoblja trgovanja (2030.) za sektore koji su manje izloženi¹². Da bi se minimizirao rizik od pokretanja faktora uspostavljenog u skladu s člankom 10.a stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ (koji se naziva međusektorskim faktorom korekcije (CSCF) u 3. razdoblju trgovanja te može zadržati taj naziv), utvrđen je međuisnos stoga će do 3% emisijskih jedinica dodijeljenih za dražbu biti upotrijebljeno da bi se povećala najveća dostupna količina dostupna prije primjene CSCF-a. Imajte na umu da kada se upotrebljava izraz „primjenjuje se CSCF”, to znači da je CSCF manji od 1 (ili 100%).

Dodjeljivanje će se vršiti u dva kruga, jednom za razdoblje 2021. - 2025. i ponovno za razdoblje 2026. - 2030.

Tablica 1: Glavne razlike između EU ETS-a u 3. razdoblju trgovanja u odnosu na 4. razdoblje trgovanja

3. razdoblje trgovanja	4. razdoblje trgovanja
Razdoblje trgovanja od 8 godina	Razdoblje trgovanja od 10 godina, s dva razdoblja dodjele, svako u trajanju od 5 godina
Gornja granica smanjuje se za 1,74% godišnje	Gornja granica smanjuje se za 2,2% godišnje
Dodjela na početku razdoblja trgovanja	Dodjela u dva kruga, svaki za razdoblje od 5 godina
Prijelazna besplatna dodjela emisijskih jedinica smanjuje se s 80% izračunane dodjele u početnoj godini na 30% u 2020. ¹³	Prijelazna besplatna dodjela emisijskih jedinica smanjuje se s 30% izračunane dodjele nakon 2026. na 0% u 2030. ^{12,13}
Dodjela se mijenja kao rezultat značajnih promjena kapaciteta	Dodjela se mijenja kao rezultat značajnih promjena razine aktivnosti
Nova postrojenja uključuju potpuno nova (engl. greenfield) postrojenja ¹⁴ i značajna povećanja kapaciteta	Nova postrojenja uključuju potpuno nova (engl. greenfield) postrojenja ¹⁴
Količina emisijskih jedinica stavljenih na dražbu ovisi o tome koliko je emisijskih jedinica besplatno dodijeljeno i o ograničenjima na temelju udjela industrije u emisijama	Količina emisijskih jedinica stavljenih na dražbu fiksno iznosi 57% od ukupne količine emisijskih jedinica, no u besplatno dodijeljene emisijske

¹² Uz iznimku potpostrojenja s daljinskim grijanjem (DH) koji su novouvedeni u 4. razdoblju trgovanja. Za ta potpostrojenja besplatna dodjela emisijskih jedinica ostat će na 30% i nakon 2026.

¹³ Za sektore koji se ne smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika.

¹⁴ Definiraju se prema datumu dobivanja dozvole

Status istjecanja ugljika utvrđuje se po kriterijima za trošak ugljika i/ili intenzitetu trgovine

Pravna osnova:

- ETS direktiva 2009.
- Odluka o CIM-u
- Popis/tablica NIM-a

jedinice može se premjestiti 3% jedinica kako bi se izbjegla primjena međusektorskog faktora korekcije
Status istjecanja ugljika utvrđuje se po intenzitetu trgovine pomnoženom s intenzitetom emisije te podijeljenom s bruto dodanom vrijednošću

Pravna osnova:

- ETS direktiva 2018.
 - Uredba o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica
 - Provedbena pravila promjene dodjele
 - Delegirani akt o istjecanju ugljika
 - Provedbeni akt za ažuriranje referentnih vrijednosti
 - Popis NIM-a
-

3 Pregled procesa dodjele emisijskih jedinica

U ovom odjeljku opisuje se postupak utvrđivanja količine besplatne dodjele emisijskih jedinica za prihvatljiva postrojenja te pravila FAR-a kojima se taj postupak usmjerava.

Polazište postupka dodjele jesu pravila o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica¹⁵ (FAR) koja vrijede na razini Unije i potpuno su usklađena, odnosno uredba o metodologiji dodjele emisijskih jedinica koju je donijela Komisija i kojom se propisuju osnovni elementi usklađene metodologije besplatne dodjele u 4. razdoblju trgovanja.

FAR-om se uređuju:

- kriteriji prihvatljivosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica
- definicije potpostrojenja (kojima se određuje kako, prema potrebi, postrojenje podijeliti na različita potpostrojenja);
- pravila određivanja povijesnih razina aktivnosti po potpostrojenju;
- granice sustava potpostrojenja (za referentne vrijednosti za proizvod);¹⁶
- pravila za utvrđivanje emisija koje se mogu pripisati po potpostrojenju za ažuriranje referentnih vrijednosti;
- pravila primjene faktora izloženosti istjecanju ugljika;
- pravila u slučaju prekograničnih tokova topline;
- pravila o prikupljanju podataka, praćenju i izvješćivanju.

Brojni elementi metodologije dodjele emisijskih jedinica dodatno su opisani u sljedećim aktima:

- ažurirane referentne vrijednosti za primjenu u izračunu dodjele emisijskih jedinica za potpostrojenja navedene su u Provedbenom aktu za ažuriranje referentnih vrijednosti;
- ažurirani popis sektora i podsektora izloženih riziku od istjecanja ugljika u kojem su identificirani sektori i djelatnosti koje ispunjavaju uvjete za 100%-tnu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja¹⁷;

¹⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 o prijelaznim pravilima na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

¹⁶ Prilog 1. FAR-u

- Pravila kojim se definira kako promjene u razinama aktivnosti (pot)postrojenja utječu na njegovu dodjelu emisijskih jedinica utvrđena su u Provedbenom aktu o promjeni razine aktivnosti.

Na temelju FAR-a, zadatak je država članica izračunati preliminarnu godišnju dodjelu na razini potpostrojenja. Komisija je osigurala elektronički obrazac koji olakšava prikupljanje podataka u usklađenom pristupu. Na temelju prikupljenih podataka, svaka država članica objavljuje i Komisiji dostavlja popis svih postrojenja-obveznika obuhvaćenih EU ETS direktivom na svojem teritoriju do 30. rujna 2019. za razdoblje 2021. - 2025. te do 30. rujna 2024. za razdoblje 2026. - 2030. U daljnjem tekstu taj se popis naziva popis NIM-a (nacionalnih provedbenih mjera). Popis NIM-a također uključuje i postrojenja koja su razvrstana kao proizvođači električne energije¹⁸ kao i takozvane 'male onečišćivače' iz članaka 27. i 27.a Direktive 2003/87/EZ.

Komisija će prikupiti popis NIM-a svih država članica te procijeniti uključivanje svakog postrojenja na popis te podatke predane za svako postrojenje. Na temelju tih podataka Komisija će izračunati referentne vrijednosti kojima će se služiti države članice pri određivanju preliminarne godišnje dodjele po postrojenju prema referentnim vrijednostima i statusu istjecanja ugljika svakog potpostrojenja. U sljedećem koraku Komisija utvrđuje CSCF¹⁹, koji će biti jednak za sva postrojenja. Kad je riječ o prihvatljivim proizvođačima električne energije, za godine u kojima se primjenjuje CSCF ne primjenjuje se linearni faktor smanjenja. Potreba za CSCF-om i njegova vrijednost mogu biti različiti svake godine tijekom četvrtog razdoblja trgovanja i u svakom razdoblju dodjele.

Države članice izračunat će konačnu godišnju dodjelu i o tome obavijestiti Komisiju.

Isti postupak slijedi se pri pripremi početne dodjele za svako razdoblje dodjele.

U usporedbi s 3. razdobljem trgovanja, proces u 4. razdoblju trgovanja sastoji se od jednog dodatnog koraka, usmjerenog ažuriranju referentnih vrijednosti koje će se upotrebljavati u izračunu preliminarnih razina dodjele na razini potpostrojenja na temelju podataka prikupljenih za NIM.

¹⁷ Delegirani akt XX

¹⁸ Za više informacija pogledajte „Uputu za određivanje proizvođača električne energije“ o kojoj su 18. ožujka 2010. raspravljali EK i države članice. https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/docs/guidance_electricity_generators_en.pdf

¹⁹ Službeno, „svaki faktor utvrđen u skladu s člankom 10.a stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ“.

Stoga će se podnošenje NIM-a odvijati u iterativnom postupku, kako je prikazano na **Pogreška! Izvor reference nije pronađen.**, uz brojne podneske podataka nadležnih tijela Komisiji kao i razne korake izračuna kako bi se utvrdila konačna dodjela za postrojenja uvrštena na popis. Ta su postrojenja popisana u nastavku, uz naznaku obrazaca različitih podnesaka (pregled upotrijebljene terminologije možete pronaći i u

):

- nadležna tijela podnose popis NIM-a (bez dodjela) do 30. rujna 2019. za prvo razdoblje dodjele, navodeći referentne podatke potrebne i za ažuriranje referentne vrijednosti i za izračune dodjele u skladu s onime kako su ih predali operateri u izvješćima o referentnim podacima;
- Komisija izračunava ažurirane referentne vrijednosti na temelju podataka sadržanih u popisu NIM-a;
- države članice izračunavaju preliminarnu dodjelu na temelju ažuriranih referentnih vrijednosti;
- države članice podnose popis NIM-a s preliminarnim dodjelama;
- Komisija izračunava međusektorski faktor korekcije (CSCF) (ako je primjenjiv);
- države članice izračunavaju konačnu dodjelu, uzimajući u obzir CSCF i LRF, ako su primjenjivi;
- države članice podnose popis NIM-a s konačnim dodjelama.

Konačne dodjele bit će utvrđene u odlukama Komisije. **Slika 2** prikazuje glavni postupak koji dovodi do konačne godišnje količine besplatnih emisijskih jedinica za postrojenja.

Tablica 2 Terminologija različitih postrojenja i obrasci koji se upotrebljavaju u postupku dodjele

Dokument koji se predaje	Upotrijebljeni obrazac	Primijenjena faza u procesu
Izvješća o referentnim podacima	Obrazac za referentne podatke	Prikupljanje podataka za ažuriranje referentnih podataka i izračun dodjele za obveznike koji pripremaju (1.) NIM
Popis NIM-a (nema dodjela)	Obrazac za popis NIM-a	Ažuriranje referentnih vrijednosti pri pripremi izračuna preliminarne dodjele
Popis NIM-a s preliminarnim dodjelama	(prošireni) Obrazac za popis NIM-a	Izračun preliminarne dodjele za obveznike
Popis NIM-a s konačnim dodjelama	(prošireni) Obrazac za popis NIM-a	Izračun konačne dodjele za obveznike nakon utvrđivanja CSCF-a
Izvješće s podacima o novom postrojenju	Obrazac za podatke o novom postrojenju	Zahtjev za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica koji predaju nova postrojenja (nakon NIM-a)
Godišnje izvješće o razini aktivnosti	Obrazac ALR	Praćenje potrebe za promjenama u besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica za obveznike zbog promjene u razini aktivnosti (nakon NIM-a)

U skladu s člankom 14. FAR-a, prvi popis NIM-a (bez dodjele) sadržavat će podatke na razini potpostrojenja u razdoblju od pet kalendarskih godina koje prethode njegovu podnošenju o sljedećemu:

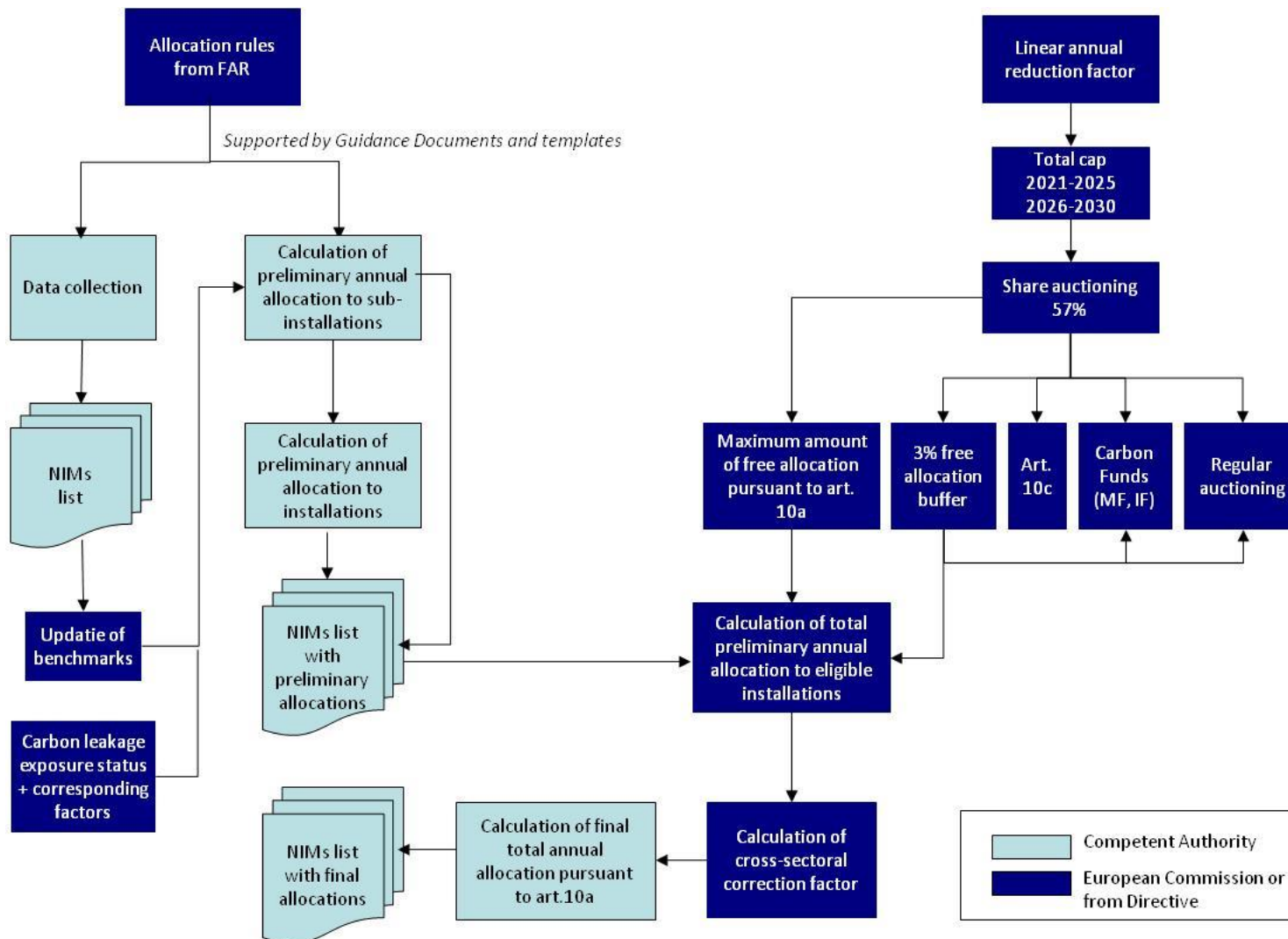
- razinama aktivnosti;
- prijenosima topline i plinova;
- proizvodnji električne energije; i
- emisijama.

Drugi podnesak država članica („popis NIM-a s preliminarnim dodjelama”) sadržavat će:

- podatke iz prethodnog podneska (uključujući sve ispravke koje zahtijeva Komisija, ako ih ima);
- preliminarni godišnji broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica po **potpostrojenju**;
- preliminarnu ukupnu godišnju količinu besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica po **postrojenju** (tj. zbroj preliminarne ukupne godišnje količine emisijskih jedinica po potpostrojenju).

Konačni podnesak država članica („popis NIM-a s konačnim dodjelama”) sadržavat će podatke iz prethodnog podneska kao i konačnu dodjelu nakon primjene CSCF-a i LRF-a, gdje su primjenjivi, za svako postrojenje uključeno na popis.

Detaljne upute o tome kako se izračunava dodjela možete pročitati u 5. odjeljku ovih Uputa i u Uputama br. 2 za dodjelu na razini postrojenja.

Slika 2: Dijagram postupka određivanja konačne dodjele besplatnih emisijskih jedinica postrojenjima. Na određena postrojenja (npr. daljinsko grijanje) može se primjenjivati linearni faktor smanjenja. To nije navedeno na slici zbog čitljivosti.

4 Relevantna postrojenja

U ovom odjeljku navodi se općeniti pregled postrojenja koja su u 4. razdoblju trgovanja prihvatljiva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u skladu s člankom 10.a EU ETS Direktive.

4.1 Koja postrojenja moraju biti na popisu NIM-a?

U nacionalnim provedbenim mjerama (NIM) bit će popisani svi „obveznici” EU ETS-a²⁰, neovisno o tome primaju li besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u skladu s člankom 10.a Direktive, tj. postrojenja koja:

- pripadaju sektorima uključenima u 4. razdoblje trgovanja EU ETS-a
Da biste bili sigurni da je postrojenje obuhvaćeno EU ETS-om, *pogledajte i Upute za tumačenje Priloga I. EU ETS direktive (isklj. djelatnosti zračnog prijevoza)*. treba uključiti i postrojenja koja su uključena na temelju članka 24. Direktive;
- koja su dobila dozvolu za emisije stakleničkih plinova 30. lipnja 2019. ili ranije za razdoblje 2021. - 2025. ili 30. lipnja 2024. za razdoblje 2026. - 2030.

U slučaju kada je sasvim sigurno da će se postrojenje zatvoriti prije započinjanja 4. razdoblja trgovanja, relevantna nadležna tijela od tih operatera ne trebaju tražiti popunjavanje obrasca. Na popis NIM-a ne treba uvrstiti nova postrojenja koja još nemaju dozvolu za emisije stakleničkih plinova i koja su u izgradnji, čija će poslovanje započeti nakon referentnog razdoblja, ali prije početka 4. razdoblja trgovanja. Ona će se u kasnijoj fazi smatrati novim postrojenjima. *Za više detalja pogledajte Upute br. 7 o novim postrojenjima.*

Na popis NIM-a treba uvrstiti proizvođači električne energije koji su obveznici, no oni ne trebaju predati podatke koji se zahtijevaju u skladu s člankom 14. stavkom 2. FAR-a, osim ako žele ostvariti besplatnu dodjelu emisijskih jedinica prema članku 10.a Direktive za proizvedenu toplinu koja nije upotrijebljena za proizvodnju električne energije. Slično tome, uvrštena postrojenja koja nisu proizvođači električne energije trebaju predati tražene podatke samo ako se prijavljuju za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica.

Male je onečišćivače, za koje država članica u skladu s člancima 27. i 27.a EU ETS direktive može donijeti odluku o isključenju iz EU ETS-a, također potrebno popisati. Ako Komisija procijeni i, prema potrebi, odbije takva izuzeća, te (vrlo) male onečišćivače treba smatrati postrojenjima u smislu EU ETS-a već u ovom prvom koraku.

(Pot)postrojenja koja s redovnim radom započinju nakon 1. siječnja 2018. (odnosno 2023.) neće raditi u trajanju od cijele kalendarske godine tijekom referentnog razdoblja te stoga neće imati sve potrebne podatke za svoju prijavu. U takvim slučajevima (pot)postrojenje treba uključiti u

²⁰ Službenu definiciju obveznika pročitajte u članku 2. stavku 1. FAR-a (Delegirana uredba Komisije 2019/331 o „prijelaznim pravilima na razini Unije za usklađene besplatne dodjele emisijskih jedinica na temelju članka 10.a stavka 1. Direktive 2003/87/EZ)

NIM bez dodjele koja će biti izračunana u kasnijoj fazi. Za više informacija o (pot)postrojenjima koja nisu radila tijekom čitavog referentnog razdoblja pogledajte odjeljak 6.2 Uputa br. 2 o metodologijama dodjele.

Postrojenja koja se u EU ETS-u pridruže nakon 30. lipnja 2019., odnosno 30. lipnja 2024. (definira se po primitku dozvole za emisije stakleničkih plinova), takozvana nova postrojenja²¹, nisu obuhvaćena NIM-om za pripadajuća razdoblja dodjele. Za više uputa o dodjeli emisijskih jedinica novim postrojenjima pogledajte Upute br. 7.

U Tablica 3 u nastavku prikazan je pregled postrojenja i (pot)postrojenja koja treba obuhvatiti NIM-om te koja trebaju dostaviti podatke koji se zahtijevaju u članku 14. FAR-a.

Tablica 3 Pregled (pot)postrojenja koja treba obuhvatiti NIM-om te koja trebaju dostaviti podatke koji se zahtijevaju u članku 14. FAR-a.

Postrojenje	Treba li ga obuhvatiti NIM-om?	Treba li dostaviti podatke?
Postrojenje-obveznik	Da	Da, ako se prijavljuje za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica
Postrojenje-obveznik koje se ne prijavljuje za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica	Da	Ne
Proizvođač električne energije-obveznik	Da	Da, ako se prijavljuje za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica prema članku 10.a ETS direktive
Postrojenja koja treba uvrstiti prema članku 24. ETS direktive	Da	Da
Postrojenja koja treba isključiti prema člancima 27./27.a ETS direktive	Da	Da, ako ne žele riskirati da ih se ponovno obuhvati ETS-om u istom razdoblju dodjele bez besplatne dodjele emisijskih jedinica Ne, ako prihvaćaju rizik ponovnog obuhvaćanja ETS-om bez besplatne dodjele emisijskih jedinica ili ako znaju da su znatno ispod granične vrijednosti
Obveznik povijesne razine aktivnosti 0	Da	Da, ako se prijavljuje za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica (uz HAL = 0)
Postrojenja koja su dozvolu za emisije stakleničkih plinova dobila prije / na dan 30. lipnja 2019. (ili 2024.)	Da	Da, ako se prijavljuju za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica

²¹ Definiciju „novog postrojenja” potražite u članku 3. točki (h) Direktive 2003/87/EZ

Postrojenja s dozvolom za emisije stakleničkih plinova koja još nisu započela s radom	Da	Ne
Novo potpostrojenje u sklopu obveznika osnovano na dan / prije 30. lipnja 2019. (ili 2024.) čiji su podaci o poslovanju u prvoj kalendarskoj godini dostupni do tog datuma	Da	Da, ako se prijavljuje za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica
Novo potpostrojenje u sklopu obveznika koje do 30. lipnja 2019. (ili 2024.) nema podatke za prvu godinu poslovanja	Da	Ne
Novo potpostrojenje u sklopu obveznika koje s radom počinje nakon 30. lipnja 2019. (ili 2024.)	Ne, bit će obuhvaćeno pravilima ALC-a	Ne
Postrojenje u izgradnji, bez dozvole za emisije stakleničkih plinova, koje s radom počinje nakon referentnog razdoblja, ali prije početka razdoblja dodjele	Ne, bit će novo postrojenje	Ne
Postrojenje u izgradnji, bez dozvole za emisije stakleničkih plinova, koje s radom počinje nakon početka razdoblja dodjele	Ne, bit će novo postrojenje	Ne
Postojeća postrojenja koja se pridružuju EU ETS-u (dobivaju dozvolu za emisije stakleničkih plinova nakon 30. lipnja)	Ne, bit će novo postrojenje	Ne
Obveznik koji će se zatvoriti prije početka razdoblja dodjele	Da	Ne

4.2 Tko ostvaruje besplatnu dodjelu emisijskih jedinica?

Sva su NIM-om obuhvaćena postrojenja u načelu prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica, osim postrojenja koja proizvode samo električnu energiju ili postrojenja koja obavljaju hvatanje, prijevoz i skladištenje CO₂. Prihvatljiva postrojenja koja žele primiti besplatnu dodjelu emisijskih jedinica trebaju svojem nadležnom tijelu predati zahtjev u skladu s člankom 4. FAR-a. Imajte na umu da operateri od 4. razdoblja trgovanja nadalje mogu izabrati odreći se besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica (npr. ako smatraju da naponi koje ulažu u praćenje, izvješćivanje i verifikaciju relevantnih podataka prelaze korist od dobivanja besplatne dodjele emisijskih jedinica). Postrojenjima koja do 30. svibnja 2019. ili do roka koji utvrdi država članica ne dostave podatke zatražene u članku 11. stavku 1. Direktive ne može se odobriti besplatna dodjela emisijskih jedinica.

Dodatne pojedinosti o kriterijima prihvatljivosti za referentne vrijednosti za proizvod, referentne vrijednosti za toplinu (uključujući daljinsko grijanje), referentne vrijednosti za gorivo i o pristupu emisijama iz proizvodnje potražite u Uputama br. 2 o metodologijama dodjele. O prihvatljivosti otpadnih plinova pogledajte Upute br. 8.

No imajte na umu da se, čak i kada nisu prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica, postrojenja koja proizvode samo električnu energiju ili postrojenja koja obavljaju hvatanje, prijevoz i skladištenje CO₂ trebaju uvrstiti na popis NIM-a.

„Novim postrojenjima”, koja nisu obuhvaćena NIM-om, također se mogu dodijeliti besplatne emisijske jedinice. *Upute br. 7 o novim postrojenjima i zatvaranjima postrojenja donose dodatna objašnjenja o definiciji i posebnim pravilima u vezi s novim sudionicima.* Imajte na umu da se u revidiranoj EU ETS direktivi nova potpostrojenja koja su u sklopu postrojenja-obveznika ne smatraju novim postrojenjima. Također nisu uključena u NIM. *Detaljno objašnjenje o tome kako se utvrđuje dodjela u slučaju takvih novih potpostrojenja potražite u Uputama o promjeni razine aktivnosti.*

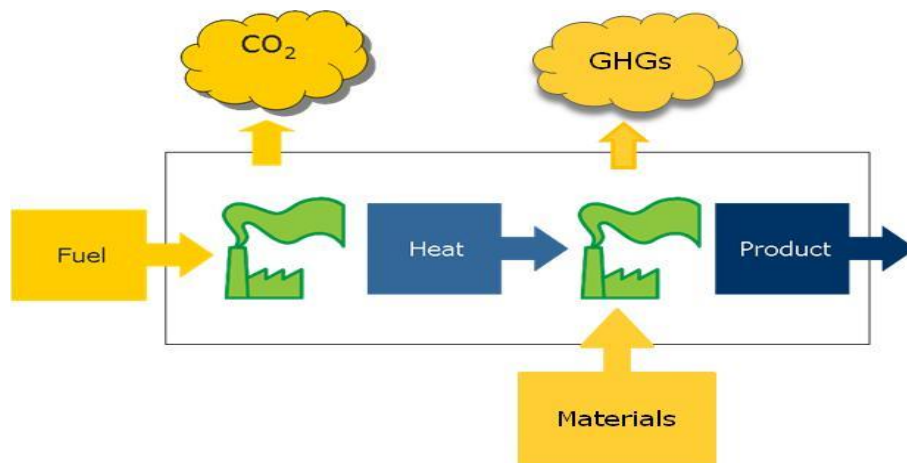
5 Metodologija dodjele emisijskih jedinica

Na detaljnijoj razini, na različite se dijelove postrojenja mogu primjenjivati različita pravila dodjele emisijskih jedinica, ovisno o njihovoj svrsi. Stoga se takozvana „potpostrojenja“ razlikuju u svrhu utvrđivanja dodjele. Dodjela na razini postrojenja određuje se zbrajanjem dodjele u potpostrojenjima. U ovom odjeljku donosi se opći pregled metodologije dodjele emisijskih jedinica i pristupa primijenjenih na različite vrste potpostrojenja. *Detaljnije objašnjenje potražite u Uputama br. 2 o metodologijama dodjele (na razini postrojenja) i u Uputama br. 3 o prikupljanju podataka.*

5.1 Pregled pristupa dodjele za potpostrojenja

Općenito, industrijski proizvodni procesi imaju gorivo i/ili toplinu kao ulaz, a proizvod i/ili toplinu ili gorivo kao izlaz (Slika 3). Određeni procesi mogu rezultirati i procesnim emisijama.

Električna energija također može biti energetska ulaz za industrijski proces, no kad je riječ o određivanju besplatne dodjele emisijskih jedinica, u većini slučajeva nije važna. Iznimka ovom pravilu jest potrošnja električne energije u proizvodnim procesima obuhvaćena referentnim vrijednostima proizvoda u kojemu su zamjenjive upotreba električne energije i goriva. Više informacija o ovoj temi potražite u odjeljku 3.1 Uputa br. 2 o metodologiji dodjele.

Slika 3: Opći prikaz industrijskog proizvodnog procesa

Svakom će postrojenju prihvatljivom za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica (pogledati Odjeljak 4.2) biti izvršena dodjela na temelju barem jednog od sljedećih pristupa:

- **Primjena vrijednosti za proizvod** (emisijske jedinice ili EUA-ovi²² / t proizvoda); dodjela se temelji na proizvodnji proizvoda.

²² Pojmovi su međusobno zamjenjivi u ovim uputama.

- **Primjena vrijednosti za toplinu** (emisijske jedinice / TJ neto mjerljive topline); dodjela se temelji na količini potrošene mjerljive topline²³ ili izvezene u postrojenja ili subjekte koji nisu obuhvaćeni ETS-om.
- **Primjena vrijednosti za gorivo** (emisijske jedinice / TJ potrošenog goriva); dodjela se temelji na količini potrošenog goriva.
- **Pristup vezan za procesne emisije**; dodjela iznosi 97% povijesnih emisija.

Imajte na umu da se prethodno navedeno odnosi na upotrijebljene referentne vrijednosti, a ne na potpostrojenja. Postoji razlika u slučaju referentne vrijednosti za toplinu koja se primjenjuje na dva različita potpostrojenja. Toplina izvezena u svrhe daljinskog grijanja (DH) dodjeljuje se drugačije potpostrojenju od topline koja se troši u samom objektu ili koja je izvezena u svrhe koje ne uključuju daljinsko grijanje. Dodjela za potpostrojenja s daljinskim grijanjem temelji se na količini mjerljive topline izvezene u svrhe daljinskog grijanja uz primjenu iste referentne vrijednosti za toplinu. *Više pojedinosti o različitim konceptima u vezi s daljinskim grijanjem te o upotrijebljenoj terminologiji potražite u Uputama br. 2 o dodjeli na razini postrojenja.*

Besplatna dodjela emisijskih jedinica u mogućoj će se mjeri temeljiti na *ex-ante* referentnim vrijednostima za proizvod u širokoj primjeni u Uniji jer to pruža najopćenitiji poticaj za smanjenje emisija. No referentne se vrijednosti ne mogu definirati u svim slučajevima, kao npr. zbog prerasličite ili promjenjive mješavine proizvoda. U tim se slučajevima primjenjuju takozvani nadomjesni pristupi koji se temelje na referentnoj vrijednosti za toplinu, referentnoj vrijednosti za gorivo ili na pristupu povezanom uz procesne emisije, a redosljedom koji je prethodno naveden, u skladu s člankom 10. stavkom 2. FAR-a.

Primjenom tih pristupa može se izračunati preliminarni godišnji broj emisijskih jedinica po potpostrojenju za sve izvore emisija u EU ETS-u koji su prihvatljivi za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica. U Tablica 4 sažeto se prikazuju opća obilježja svake metodologije dodjele emisijskih jedinica. U tablici se također prikazuje kada valja primijeniti koju metodologiju. Pravilna primjena pristupa osigurava da sve emisije budu pokrivene isključivo jednom metodologijom.

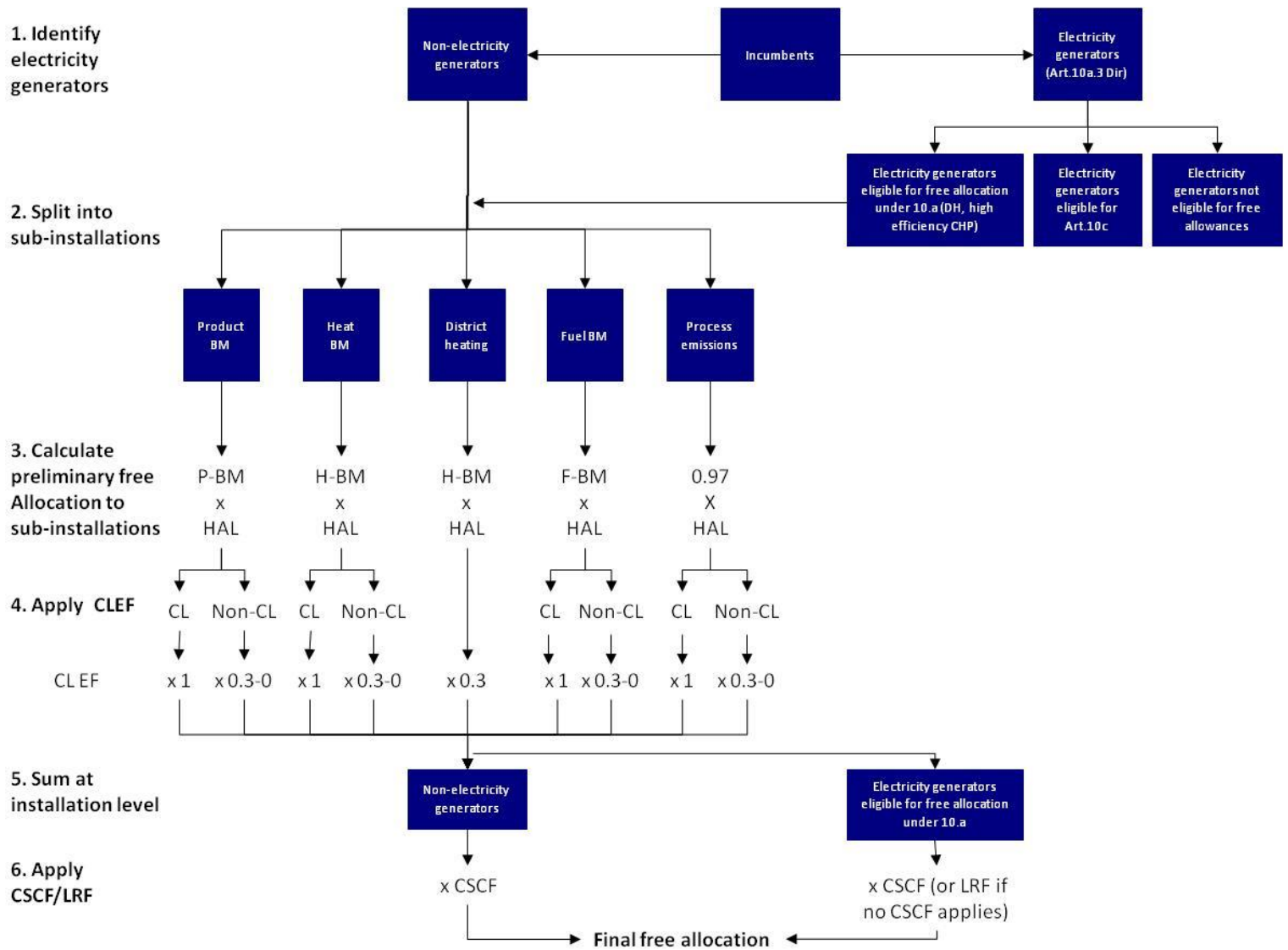
Detaljnije uvjete primjene metodologija dodjele potražite u Uputama br. 2 o dodjeli na razini postrojenja.

²³ Definiciju mjerljive topline potražite u Prilogu B

Tablica 4: Obilježja pristupa dodjeli emisijskih jedinica

Pristup	Vrijednost	Jedinica	Uvjeti	Relevantne emisije
Referentna vrijednost za proizvod	Pogledajte BMU za konačne vrijednosti	emisijske jedinice / jedinica proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupna referentna vrijednost za proizvod 	Emisije u granicama sustava za proizvod, kako je navedeno u Prilogu I. FAR-a
Referentna vrijednost za toplinu (uklj. za daljinsko grijanje)	Ažurirana vrijednost: XX	emisijske jedinice / TJ	<ul style="list-style-type: none"> • Nije dostupna referentna vrijednost za proizvod • Toplina je mjerljiva • Toplina se ne upotrebljava za proizvodnju električne energije • Toplinu se ne proizvodi iz električne energije 	Emisije u vezi s proizvodnjom mjerljive topline koja je potrošena ili izvezena postrojenju koje nije obuhvaćeno ETS-om, nisu obuhvaćene referentnom vrijednosti za proizvod
Referentna vrijednost za gorivo	Ažurirana vrijednost: XX	emisijske jedinice / TJ goriva	<ul style="list-style-type: none"> • Nije dostupna referentna vrijednost za proizvod • Toplina nije mjerljiva • Gorivo izgara 	Emisije nastaju izgaranjem goriva koje nije obuhvaćeno referentnom vrijednošću za proizvod ili toplinu
Pristup s procesnim emisijama	97% povijesnih emisija (emisijske jedinice)		<ul style="list-style-type: none"> • Nije dostupna referentna vrijednost za proizvod • Emisije nisu rezultat izgaranja goriva • Emisije su „procesne emisije”²⁴ 	Sve procesne emisije nisu obuhvaćene prethodnim pristupima

²⁴ U skladu s člankom 2. stavkom 10. FAR-a. Više pojedinosti potražite u Uputama br. 2 o metodologijama dodjele.

Slika 4 Koraci u izračunu besplatne dodjele emisijskih jedinica na razini postrojenja

5.2 Podjela na potpostrojenja

Da bi se odgovarajuća metodologija dodjele emisijskih jedinica primijenila valjano i po odgovarajućem redoslijedu, operateri moraju podijeliti svoja postrojenja na tzv. potpostrojenja.

Potpostrojenje podrazumijeva sve ulaze, izlaze i odgovarajuće emisije povezane s određenim pristupom dodjeli. Granice potpostrojenja utvrđuju granice određene bilance mase i energije te nisu nužno određene granicama fizičkih proizvodnih jedinica²⁵. Ti bi ulazi i izlazi u obzir trebali uzeti samo bitne tokove izvora²⁶ koji se prate u skladu s Uredbom o praćenju i izvješćivanju (MRR) i koji su popisani u metodološkom planu praćenja, ako on postoji. To znači da se djelatnostima koje nisu obuhvaćene ETS-om neće uzimati u obzir pri podjeli postrojenja na potpostrojenja. Podjela postrojenja na potpostrojenja zahtijeva opširno znanje o djelokrugu EU ETS-a i o MRR-u. *Upute br. 2 za metodologije dodjele donose dodatne informacije o ovoj temi.* Imajte na umu da se u svrhu ažuriranje referentne vrijednosti u nekim slučajevima moraju definirati dodatni tokovi izvora koji nisu uključeni u plan praćenja prema MRR-u. To je važno kad se tok izvora proizvodi u jednom potpostrojenju, a upotrebljava u drugom (npr. otpadni plinovi ili koks koji se proizvodi u potpostrojenju za koks, i upotrebljava u potpostrojenju za vrući metal).

Za postrojenje koje proizvodi više od jednog proizvoda s referentnom vrijednošću za proizvod (uz pretpostavku da ima n -broj primjenjivih referentnih vrijednosti za proizvod) treba odrediti jednak broj (n) potpostrojenja, s granicama sustava svakog potpostrojenja koje se podudaraju s granicama odnosnih referentnih vrijednosti. Za ova je potpostrojenja potrebno primijeniti pristup referentne vrijednosti za proizvod, uključujući primjenu odgovarajućeg faktora izloženosti istjecanja ugljika.

Preostali dio postrojenja (dio na koji se ne primjenjuje nijedna referentna vrijednost proizvoda) može se podijeliti u naviše sedam potpostrojenja (nadmjesna potpostrojenja): jedno potpostrojenje za koje se smatra da je izloženo značajnom riziku od istjecanja ugljika i jedno za koje se smatra da nije izloženo značajnom riziku od istjecanja ugljika za svaku nadmjesnu metodologiju (pogledajte i stavak 5.3.1), uz dodatno zasebno postrojenje s daljinskim grijanjem (DH), kako je prikazano u tablici u nastavku. Smatra se da daljinsko grijanje nije izloženo značajnom riziku od istjecanja ugljika, stoga se razlikuje samo jedna vrsta potpostrojenja. Međutim, u izračunu preliminarne količine besplatnih emisijskih jedinica prema potpostrojenjima s daljinskim grijanjem postupa se drugačije nego li s postrojenjima u kojima ne dolazi do istjecanja ugljika u smislu da će oni, u skladu s člankom 10.a, nastaviti primati 30% izračunane količine besplatnih emisijskih jedinica (CLEF = 0,3) i nakon 2026.

²⁵ Službene definicije pet vrsta potpostrojenja potražite u FAR-u: potpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod (članak 2. stavak 2.), potpostrojenje s referentnom vrijednošću za toplinu (članak 2. stavak 3.), potpostrojenje s daljinskim grijanjem (članak 2. stavak 5.), potpostrojenje s referentnom vrijednošću za gorivo (članak 2. stavak 6.) i potpostrojenje s procesnim emisijama (članak 2. stavak 10.).

²⁶ „Tok izvora” znači određenu vrstu goriva, sirovine ili proizvoda koja dovodi do emisija relevantnih stakleničkih plinova na jednom izvoru emisija ili na više izvora emisija, što je rezultat njegove potrošnje ili proizvodnje.

Tablica 5: Najveći broj mogućih potpostrojenja u slučaju nadomjesnih pristupa.

Metodologija dodjele emisijskih jedinica	Istjecanje ugljika	Neistjecanje ugljika	Daljinsko grijanje
Referentna vrijednost za toplinu	1	1	1
Referentna vrijednost za gorivo	1	1	
Pristup s procesnim emisijama	1	1	

U načelu, toplina je prihvatljiva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica ako se može smatrati proizvedenom u postrojenju koje je obuhvaćeno EU ETS-om, uz uvjet da nije proizvedena iz električne energije. To je osobito vjerojatno u slučaju mjerljive topline izravno povezane s (postupak izgaranja ili egzotermički proizvodni proces) s tokovima izvora koji su navedeni u planu praćenja emisija postrojenja obuhvaćenog EU ETS-om.

Toplina osobito nije prihvatljiva u sljedećim slučajevima:

- izvoz ili potrošnja topline proizvedene u procesu proizvodnje dušične kiseline nisu prihvatljivi za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica jer je ova toplina već uzeta u obzir u okviru referentne vrijednosti za dušičnu kiselinu (pogledajte članak 26. stavak 5. FAR-a)
- potrošnja topline proizvedene u postrojenju koje nije obuhvaćeno ETS-om (nije obuhvaćeno dozvolom za emisije stakleničkih plinova) nije prihvatljiva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica (pogledajte članak 28.b i članak 32. FAR-a)

izvoz ili potrošnja topline upotrijebljene za proizvodnju električne energije nije prihvatljiva za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica (pogledajte članak 3. točku (c) i članak 28.b FAR-a)

Imajte na umu da nakon što se provede pripisivanje svih ulaza, izlaza i emisija potpostrojenjima, određeni ulazi, izlazi i emisije i dalje neće biti pripisani nijednom potpostrojenju jer takvi elementi ne zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. To se odnosi na:

- goriva i/ili mjerljivu toplinu koji se upotrebljavaju za proizvodnju električne energije;
- mjerljivu toplinu koja je proizvedena u potpostrojenjima za proizvodnju dušične kiseline ili uvezena od subjekata koji nisu obuhvaćeni ETS-om;
- emisije povezane s toplinom koja se izvozi u postrojenja u okviru EU ETS-a;
- otpadne plinove ili goriva spaljene u druge svrhe osim sigurnosnog spaljivanja na baklji²⁷.

Primjer: Istjecanje ugljika: nadomjesni pristup može se primijeniti u više od jednom potpostrojenju

Zamislite fiktivno postrojenje za proizvodnju mliječnih proizvoda s kotlom koji proizvodi mjerljivu toplinu i za proces proizvodnje mlijeka u prahu (za koji se u Odluci Komisije xxx²⁸

²⁷ Dodatne informacije o ovoj temi potražite u Uputama br. 8 o otpadnim plinovima i potpostrojenjima s procesnim emisijama.

²⁸ URL...

smatra da je izložen istjecanju ugljika) i za proces sterilizacije tekućeg mlijeka (za koji se u Odluci Komisije xxx smatra da je izložen istjecanju ugljika). Nijedan proizvod nije pokriven referentnom vrijednošću za proizvod stoga, ako je moguće, treba primijeniti metodologiju referentne vrijednosti za toplinu. Budući da se u ovim proizvodnim procesima troši mjerljiva toplina, ovaj je nadomjesni pristup svakako primjenjiv. Međutim, toplinu troše dva proizvodna procesa, pri čemu svaki od njih ima drugačiji status izloženosti istjecanju ugljika. Stoga se potrošena toplina (koju je proizveo kotao) mora razdijeliti na dva potpostrojenja: jedno za svaki status izloženosti istjecanju ugljika.

Ako barem 95% ukupne topline koja se troši u postrojenju ima isti status izloženosti istjecanju ugljika, može se pretpostaviti da i preostala količina potrošene topline (5% ili manje) također ima taj isti status izloženosti istjecanju ugljika. Jednako pravilo „*de minimis*” primjenjuje se na potpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo i na potpostrojenja s procesnim emisijama. Pravilo je detaljnije objašnjeno u *Uputama br. 2 o dodjeli na razini postrojenja*.

Štoviše, navedeno se primjenjuje na sve ulaze, izlaze i pripadajuće emisije na koje se upućuje u definiciji „potpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu” (pogledajte članak 2. stavak 3. FAR-a). Ista se logika primjenjuje i na potpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo i na potpostrojenja s procesnim emisijama u pogledu proizvoda s različitim statusima izloženosti istjecanju ugljika.

Pojedinosti o tome kako primijeniti ključ za raspodjelu da bi se aktivnosti pripisale većem broju potpostrojenja potražite u Uputama br. 3 za prikupljanje podataka.

Posebnu je pozornost potrebno obratiti na sljedeće:

- Ne smije biti preklapanja među potpostrojenjima (odnosno, dvostrukog računanja)
- U obzir se moraju uzeti svi pripadajući ulazi (gorivo, toplina itd.) i izlazi (proizvodi, toplina, električna energija itd.).

5.3 Faktori korekcije

Preliminarna se godišnja količina za dodjelu, određena na razini potpostrojenja, može prilagoditi prema nekoliko faktora korekcije, koji su sažeto prikazani u tablici u nastavku i ukratko opisani u sljedećim pododjeljcima.

Tablica 6 Pregled faktora korekcije koji se mogu primijeniti u izračunu konačne dodjele

Faktor korekcije	Status izloženosti istjecanju ugljika	Utvrđuje se	vrijednost	Primjenjivost
CLEF	CL	Direktivom	1,000	Na sva potpostrojenja koja se smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika u svim godinama.
	Ne-CL	Direktivom	0,300 DO 0,000	Na sva potpostrojenja koja se ne smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika koji se nakon 2026. smanjuje s 0,300 na 0 u 2030.

		Direktivom	0,300	Na potpostrojenja s daljinskim grijanjem u svim godinama
CSCF		Komisija	Treba odrediti	Na sva postrojenja-obveznike koji zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u skladu s člankom 10.a u godinama kada preliminarna besplatna dodjela emisijskih jedinica prelazi količinu dostupnih besplatnih dodjela emisijskih jedinica koja je utvrđena Direktivom
LRF ²⁹		Direktivom i FAR-om	2,2%	Proizvođači električne energije koji zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica (daljinsko grijanje, visokoučinkovita kogeneracija (CHP)) ako se u danoj godini ne primjenjuje nijedan CSCF. LRF se primjenjuje od 2013., a njegova se vrijednost u 2021. povećava na 2,2%
LRF		FAR-om	2,2%	Nova postrojenja, počevši od 1. godine svakog razdoblja dodjele Na nova postrojenja koja su proizvođači električne energije koji zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica ovo se primjenjuje samo ako se u danoj godini ne primjenjuje nijedan CSCF

5.3.1 Faktor izloženosti istjecanju ugljika

Detaljnije objašnjenje može se pronaći u Uputama br. 2 o metodologiji dodjele emisijskih jedinica na razini postrojenja.

Preliminarna se godišnja količina emisijskih jedinica množi s takozvanim „faktorom izloženosti istjecanju ugljika” (CLEF).

Komisija je sastavila (preliminarni) popis sektora i podsektora za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku istjecanja ugljika. Faktor izloženosti istjecanju ugljika (CLEF) koji se primjenjuje za dodjelu ovim sektorima iznosi 1,00 za sve godine.

Za dodjelu sektorima koji nisu na ovom popisu faktor izloženosti istjecanju ugljika iznosi 0,30 do 2026. godine, dok se u 2030. godini spušta na 0. To znači da će postrojenja koja pripadaju ovim sektorima otad svake godine primati manje emisijskih jedinica negoli u prethodnoj godini.

U Tablica 7 donosi se pregled faktora izloženosti istjecanju ugljika:

Tablica 7. Pregled faktora izloženosti istjecanju ugljika

Godina	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.
Faktor izloženosti (CLEF) kada se smatra da su postrojenja izložena značajnom	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

²⁹ Pregled numeričkih vrijednosti LRF-a tijekom godina potražite u Uputama br. 2 o dodjelama na razini postrojenja.

riziku od istjecanja ugljika (CL)												
CLEF kada se smatra da postrojenja nisu izložena značajnom CL riziku	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,225	0,150	0,075	0	
CLEF za daljinsko grijanje	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300

Nakon primjene faktora izloženosti istjecanju ugljika, potrebno je primijeniti ili međusektorski faktor korekcije, ili linearni redukcijski faktor.

5.3.2 Međusektorski faktor korekcije

Ako je to potrebno, na sva postrojenja koja zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica prema članku 10.a revidirane Direktive treba primijeniti međusektorski faktor korekcije³⁰. To uključuje postrojenja koja ne proizvode električnu energiju kao i postrojenja koja proizvode električnu energiju koja zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica prema članku 10.a stavku 4., tj. visokoučinkovita CHP postrojenja i postrojenja s daljinskim grijanjem.

Međusektorski bi faktor korekcije mogao biti potreban u svrhu osiguranja da ukupna količina besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica ne prelazi maksimalnu količinu za besplatnu dodjelu u skladu s člankom 10.a stavkom 5. i člankom 10.a stavkom 5.a ETS direktive³¹. Preliminarna bi besplatna količina za dodjelu emisijskih jedinica stoga mogla biti različita od konačne besplatne količine koju će zaprimiti operateri.

Potrebu za međusektorskim faktorom korekcije i, ako je to potrebno, njegovu vrijednost, procijenit će Komisija po primitku svih nacionalnim provedbenih mjera, na temelju preliminarne besplatne dodjele emisijskih jedinica, upotrebljavajući ažurirane referentne vrijednosti i primjenjujući relevantni faktor istjecanja ugljika. U slučaju primjene, međusektorski faktor korekcije bio bi identičan za sva postrojenja-obveznike. CSCF se ne primjenjuje na nova postrojenja. Potreba za međusektorskim faktorom korekcije i njegova vrijednost mogu biti različite za različite godine tijekom četvrtog razdoblja trgovanja.

³⁰ To znači da je vrijednost CSCF-a ispod 1 (ili 100%) kada se upotrebljava u izračunu konačne besplatne dodjele emisijskih jedinica.

³¹ Maksimalna količina za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u skladu s člankom 10.a stavcima 5. i 5.a revidirane ETS direktive = ukupna gornja granica ETS-a * (1 – udio za dražbovnu prodaju (0,57) + međuiznos besplatne dodjele emisijskih jedinica (0,03)). Kada se u godini ne iskoristi maksimalna količina (57%), ostatak se prenosi na sljedeće godine.

Jednadžbe koje se upotrebljavaju u primjeni međusektorskog faktora korekcije možete vidjeti i u 2. odjeljku ovih Uputa i u 4. odjeljku Uputa br. 2.

5.3.3 Linearni faktor smanjenja

U skladu s člankom 9. revidirane Direktive, ukupna će se količina besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica svake godine od 2021. linearno smanjivati za faktor od 2,2%. Za nova postrojenja preliminarna će se ukupna godišnja količina emisijskih jedinica za dodjelu stoga svake godine smanjivati za 2,2% od preliminarne ukupne godišnje količine emisijskih jedinica za dodjelu, pri čemu se prva godina svakog razdoblja dodjele smatra referentnom godinom. Za proizvođače električne energije koji zadovoljavaju uvjete za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica (daljinsko grijanje, visokoučinkovita kogeneracija (CHP)) LRF se primjenjuje samo ako se u danoj godini ne primjenjuje nijedan CSCF (članak 10.a stavak 4. revidirane Direktive). LRF se ne primjenjuje na preliminarne dodjele drugih postrojenja-obveznika.

U Tablica 8 prikazuju se vrijednosti za LRF koji je primjenjiv u svakoj godini 4. razdoblja trgovanja, prema kojima se razlikuju postrojenja koja proizvode električnu energiju i nova postrojenja u svakom pojedinačnom razdoblju dodjele.

Tablica 8 Vrijednosti linearnog faktora smanjenja za svaku godinu

Godina	Linearni faktor smanjenja		
	Proizvođači električne energije	Nova postrojenja	
2021.	0,8562	1,000	
2022.	0,8342	0,9780	
2023.	0,8122	0,9560	
2024.	0,7902	0,9340	
2025.	0,7682	0,9120	
2026.	0,7462		1,000
2027.	0,7242		0,9780
2028.	0,7022		0,9560
2029.	0,6802		0,9340
2030.	0,6582		0,9120

Jednadžbe koje se upotrebljavaju u primjeni linearnog faktora smanjenja pogledajte u 4. odjeljku Uputa br. 2.

Prilog A Ključni datumi iz revidirane EU-ETS direktive

XX	Komisija usvaja pravila na razini Unije za ujednačenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica ³² U obliku delegiranog akta nakon kojega slijedi dvomjesečno razdoblje temeljitog proučavanja. ³³
30. svibnja 2019.	Rok za prijavu ³⁴ za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za razdoblje 2021. - 2025. u državama članicama (države članice mogu utvrditi različit rok koji može biti najviše mjesec dana prije ili nakon ovog roka)
30. lipnja 2019.	Datum koji dijeli „nova postrojenja” i „obveznike” u prvom razdoblju dodjele emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja. Pogledajte odjeljak 4.1 ovih Uputa. ³⁵
30. rujna 2019.	Države članice objavljuju i podnose Nacionalne provedbene mjere ³⁶ za prvo razdoblje dodjele emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja.
28. veljače 2021.	Izdavanje postrojenjima prve količine besplatnih emisijskih jedinica u prvom razdoblju dodjele u 4. razdoblju trgovanja. ³⁷
30. svibnja 2024.	Rok za prijavu za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za razdoblje 2021. - 2025. u državama članicama (države članice mogu utvrditi različit rok koji može biti najviše mjesec dana prije ili nakon ovog roka)
30. lipnja 2024.	Datum koji dijeli „nova postrojenja” i „obveznike” u drugom razdoblju dodjele emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja.
30. rujna 2024.	Države članice objavljuju i podnose Nacionalne provedbene mjere ³⁸ za drugo razdoblje dodjele emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja.
28. veljače 2026.	Izdavanje postrojenjima prve količine besplatnih emisijskih jedinica u drugom razdoblju dodjele u 4. razdoblju trgovanja. ³⁹

³² Članak 10.a stavak 1. revidirane ETS direktive

³³ Stupit će na snagu ako tijekom razdoblja temeljitog proučavanja ne bude uložen nijedan prigovor.

³⁴ Definira se kao predaja operaterova verificiranog izvješća o referentnim podacima NIM-a i MMP-a.

³⁵ Članak 3.h revidirane ETS direktive

³⁶ Članak 11. stavak 1. revidirane ETS direktive

³⁷ Članak 11. stavak 2. revidirane ETS direktive

³⁸ Članak 11. stavak 1. revidirane ETS direktive

³⁹ Članak 11. stavak 2. revidirane ETS direktive

Prilog B Popis definicija

U ovom prilogu navodi se popis definicija koncepata koji su bitni za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u 4. razdoblju trgovanja EU ETS-a. Prikazuju se i službene definicije navedene u pravnim tekstovima revidirane direktive EU ETS ili FAR-a (u „ ”) kao i neslužbena objašnjenja. Potonja su razvijena kako bi čitateljima olakšala razumijevanje Uputa. Neslužbena objašnjenja u ovom Prilogu ne zamjenjuju pravne definicije i nemaju pravni status. U nastavku se najprije navode službene definicije (ako je dostupna), uključujući broj relevantnog članka. Nakon toga slijedi neslužbeno objašnjenje, ako je ono važno.

Razdoblje dodjele

Članak 2. stavak 15. FAR-a: „Petogodišnje razdoblje koje počinje 1. siječnja 2021. i svako sljedeće razdoblje od pet godina.”

Četvrto razdoblje trgovanja podijeljeno je na dva razdoblja dodjele. Prvi se proteže od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2025., a drugi od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2030.

Emisijska jedinica

Članak 3. točka (a) Direktive: „Emisijska jedinica za ispuštanje jedne tone ekvivalenta ugljičnog dioksida tijekom točno određenog razdoblja, koje vrijede samo u svrhu ispunjavanja uvjeta ove direktive te su prenosive sukladno njenim odredbama.”

Emisijska jedinica koja se može upotrijebiti za obuhvaćanje jedne tone emisija stakleničkih plinova sudionika obuhvaćenog EU ETS-om kako bi se djelovalo u skladu s obvezama prema EU ETS-u te koja je prenosiva (tj. pogodna za kupovanje).

Djelatnosti Priloga I.

Popis djelatnosti u Prilogu I. EU ETS direktive kojim se utvrđuju „kategorije djelatnosti na koje se primjenjuje Direktiva”. Drugim riječima: U Prilogu I. utvrđuju se djelatnosti i granične vrijednosti aktivnosti koje određuju koja postrojenja treba uključiti u EU ETS.

Izgaranje

Članak 3.točka (t) Direktive: „Svaka oksidacija goriva, bez obzira na koji se način upotrebljava toplina, električna ili mehanička energija, koju je proizveo ovaj postupak, i svaka druga izravno povezana djelatnost, uključujući pročišćivanje (*scrubing*) otpadnog plina.”

Nadležno tijelo

Nadležno tijelo ili tijela imenovana u skladu s člankom 18. Direktive 2003/87/EZ. Svaka država članica može imati jedno ili više nadležnih tijela.

Daljinsko grijanje

Članak 2. stavak 4. FAR-a: „Distribucija mjerljive topline u svrhu grijanja ili hlađenja prostora ili

proizvodnje kućanske tople vode preko mreže zgradama ili lokacijama koje ne pokriva EU ETS s iznimkom mjerljive topline za proizvodnju proizvoda i povezane aktivnosti ili proizvodnju električne energije.”

Toplina koja se mrežom izvozi izvan EU ETS-a i koja se upotrebljava za zagrijavanje, hlađenje ili kućansku toplu vodu.

Potpostrojenje s daljinskim grijanjem

Članak 2. stavak 5. FAR-a: „Proizvodni ulazi, izlazi i pripadajuće emisije koje ne potpadaju pod potpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod i koje se odnose na proizvodnju i/ili preuzimanje mjerljive topline iz postrojenja obuhvaćenog ETS-om EU-a koja se isporučuje za potrebe daljinskog grijanja.”

Potpostrojenje definirano u sklopu EU ETS postrojenja radi izračuna besplatne dodjele emisijskih jedinica za koje postrojenje zadovoljava uvjete zbog isporuke topline u svrhu daljinskog grijanja.

Proizvođač električne energije

Članak 3. točka (u) Direktive: „Postrojenje koje je na dan 1. siječnja 2005. godine ili nakon njega proizvelo električnu energiju za prodaju trećim stranama te u kojem se ne odvija niti jedna druga djelatnost navedena u Prilogu I. osim ‘izgaranja goriva’”.

Predviđeni proizvođači električne energije (s računom proizvođača u EUTL-u) koji proizvode i prodaju električnu energiju te koji mogu proizvoditi toplinu, druge oblike energije ili proizvoda, pod uvjetom da nisu povezani s aktivnostima popisanim u Prilogu I. To znači da se postrojenje koje proizvodi električnu energiju koju to isto postrojenje upotrebljava za proizvodnju proizvoda popisanih u Prilogu I. ne smatra proizvođačem električne energije. Proizvođačima električne energije smatraju se samo ako prodaju električnu energiju (njezin dio). U tu svrhu treba razmotriti razdoblje od 2005. do 2018. Detaljnije upute potražite u *Uputama za utvrđivanje proizvođača električne energije*⁴⁰.

EU ETS direktiva

Direktiva 2003/87/EZ, odnedavno izmijenjena i dopunjena Direktivom 2018/410/EZ, na koju se u ovom dokumentu upućuje kao na takozvanu „revidiranu EU ETS direktivu”.

Potpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu

Članak 2. stavak 3. FAR-a: „Proizvodni ulazi, izlazi i pripadajuće emisije koje ne potpadaju pod potpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod i koje se odnose na proizvodnju koja se ne provodi s pomoću električne energije i/ili preuzimanje mjerljive topline iz postrojenja obuhvaćenog ETS-om EU-a koja se

⁴⁰ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/docs/guidance_electricity_generators_en.pdf

- troši unutar granica postrojenja za proizvodnju proizvoda za proizvodnju mehaničke energije koja se ne koristi za proizvodnju električne energije, za grijanje ili hlađenje, uz izuzetak potrošnje za proizvodnju električne energije ili
- isporučuje u postrojenje ili drugu jedinicu koja nije obuhvaćena ETS-om EU-a, koje se ne odnosi na daljinsko grijanje, uz izuzetak isporuke za proizvodnju električne energije.”

Potpostrojenje definirano u sklopu EU ETS postrojenja radi izračuna besplatne dodjele emisijskih jedinica za koje postrojenje zadovoljava uvjete zbog potrošnje mjerljive topline (kad se ne upotrebljava za proizvodnju proizvoda za koje se primjenjuju referentne vrijednosti proizvoda ili za proizvodnju električne energije) ili isporuke topline izvan EU ETS-a za druge svrhe osim daljinskog grijanja).

Potpostrojenje s referentnom vrijednošću za gorivo

Članak 2. stavak 6. FAR-a: „Proizvodni ulazi, izlazi i pripadajuće emisije koje ne potpadaju pod potpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod i koji se odnose na proizvodnju nemjerljive topline putem izgaranja goriva koja se troši za proizvodnju proizvoda, za proizvodnju mehaničke energije koja se ne koristi za proizvodnju električne energije, za grijanje ili hlađenje, uz izuzetak potrošnje za proizvodnju električne energije, uključujući sigurnosno spaljivanje na baklji.”

Potpostrojenje definirano u sklopu EU ETS postrojenja radi izračuna besplatne dodjele emisijskih jedinica za koje postrojenje zadovoljava uvjete zbog potrošnje goriva (kad se ne upotrebljava za proizvodnju proizvoda za koje se primjenjuju referentne vrijednosti proizvoda ili za proizvodnju mjerljive topline obuhvaćene referentnom vrijednošću za toplinu ili za proizvodnju električne energije).

Postrojenje-obveznik

Članak 2. stavak 1. FAR-a: „Svako postrojenje koje obavlja jednu ili više djelatnosti iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ ili djelatnost koja je prvi put uključena u sustav trgovanja emisijama Europske unije (ETS EU-a) u skladu s člankom 24. te direktive, kojemu je izdana dozvola za emisije stakleničkih plinova najkasnije na datum:

(a) 30. lipnja 2019. za razdoblje 2021. - 2025.; ili

(b) 30. lipnja 2024. za razdoblje 2026. - 2030.”

Svako postrojenje obuhvaćeno EU ETS-om koje nije novo postrojenje.

Postrojenje

Članak 3. točak (e) Direktive: „Stacionirana tehnička jedinica u kojoj se odvija jedna ili više djelatnosti obuhvaćenih Prilogom I. (EU-ETS direktive) kao i svaka druga izravno povezana djelatnost koja ima tehničku vezanost s djelatnostima koje se odvijaju u industrijskom objektu, a koja može imati učinak na emisije i onečišćenje.”

Stacionarni objekt ili jedinica koja proizvodi energiju ili proizvode obuhvaćene EU ETS direktivom te povezane djelatnosti koje su tehnički povezane s postrojenjem ili jedinicom i koje utječu na emisije.

Mjerljiva toplina

Članak 2. stavak 7. FAR-a: „Neto protok topline koja se prenosi poznatim cjevovodima ili kanalima s pomoću nositelja topline kao što su posebice para, vrući zrak, voda, ulje, tekući metali i soli, za koji je postavljeno ili bi se moglo postaviti mjerilo topline.”

Mjerljivi tokovi topline imaju sva obilježja navedena u nastavku:

- Oni su neto, što znači da je sadržaj topline u kondenzatu ili prijenosnom mediju koji se vraća opskrbljivaču oduzet;
- tokovi se topline prenose putem poznatih cjevovoda i kanala;

TE

- tokovi se topline prenose uz pomoć medija za prijenos topline, npr. pare, vrućeg zraka, vode, ulja, tekućih metala ili soli;

TE

- tokovi se topline mjere ili mogu biti izmjereni s pomoću mjerača topline⁴¹ (pri čemu je mjerac topline svaki uređaj koji može izmjeriti količinu proizvedene energije temeljem opsega i temperatura toka).

Novo postrojenje

Članak 3. točka (h) Direktive: „Svako postrojenje u kojem se obavlja jedna ili više djelatnosti navedenih u Prilogu I., koje je dobilo dozvolu za emisije stakleničkih plinova prvi put u razdoblju koje započinje tri mjeseca prije datuma dostavljanja popisa iz članka 11. stavka 1. te završava tri mjeseca prije datuma dostavljanja sljedećeg popisa iz tog članka.”

Potpuno nova (engl. greenfield) postrojenja koja u trenutku utvrđivanja popisa NIM-a ne posluju, kako je definirano do datuma izdavanja dozvole za emisije stakleničkih plinova (s rokom tri mjeseca prije dostavljanja NIM-a).

Operater

Članak 3. točka (f) Direktive: „Svaka osoba koja upravlja postrojenjem ili ga kontrolira, ili gdje je to nacionalnim propisima predviđeno, kojoj je dodijeljena moć ekonomskog odlučivanja o tehničkom funkcioniranju postrojenja.”

Osoba koja je ovlaštena donositi odluke za postrojenje.

Potpostrojenje s procesnim emisijama

Članak 2. stavak 10. FAR-a: „Emisije stakleničkih plinova iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ koje nastaju izvan granica sustava referentne vrijednosti za proizvod iz Priloga I. ovoj Uredbi različite

⁴¹ U FAR-u se i dalje nastavlja upotrebljavati pojam „mjerilo topline” iako se u Direktivi o mjernim instrumentima upotrebljava pojam „mjerilo toplinske energije”.

od emisija ugljikova dioksida, ili emisije ugljikova dioksida koje nastaju izvan granica sustava referentne vrijednosti za proizvod iz Priloga I. ovoj Uredbi kao izravan i neposredan rezultat bilo kojih od u nastavku navedenih procesa i emisija koje proizlaze iz izgaranja otpadnih plinova u svrhu proizvodnje mjerljive topline, nemjerljive topline ili električne energije, pod uvjetom da se oduzimaju emisije koje bi nastale izgaranjem količine prirodnog plina koja odgovara sadržaju tehnički iskoristive energije izgorjelog nepotpuno oksidiranog ugljika:

- (a) kemijska, elektrolitička ili pirometalurška redukcija metalnih spojeva u rudačama, koncentratima i sekundarnim materijalima čija je primarna svrha različita od proizvodnje topline;
- (b) uklanjanje nečistoća iz metala i metalnih spojeva čija je primarna svrha različita od proizvodnje topline;
- (c) razgradnja karbonata, osim karbonata za pročišćavanje dimnih plinova, čija je primarna svrha različita od proizvodnje topline;
- (d) kemijska sinteza proizvoda i međuproizvoda kod koje u reakciji sudjeluje ugljični materijal i čija je primarna svrha različita od proizvodnje topline;
- (e) upotreba aditiva ili sirovina koje sadržavaju ugljik i čija je primarna svrha različita od proizvodnje topline;
- (f) kemijska ili elektrolitička redukcija oksida metala ili oksida nemetala, kao što su oksidi silikona i fosfati, i čija je primarna svrha različita od proizvodnje topline;”

Potpostrojenje definirano u sklopu EU ETS postrojenja radi izračuna besplatne dodjele emisijskih jedinica za koje postrojenje zadovoljava uvjete zbog procesnih emisija. Potpostrojenje s procesnim emisijama može biti bilo koje od navedenih u nastavku kada se emisije odvijaju izvan granica referentne vrijednosti za proizvod:

1. Emisije drugih stakleničkih plinova osim CO₂ (npr. N₂O za specifične sektore, vidi Prilog I. EU ETS Direktive za popis djelatnosti za koje su N₂O emisije uključene u EU ETS za 4. razdoblje trgovanja)
2. Emisije CO₂ za svaku od djelatnosti navedenih od točke (a) do točke (f) koje su popisane u članku 2. stavku 10. FAR-a;
3. Emisije koje nastaju uslijed izgaranja otpadnih plinova ako je svrha izgaranja proizvodnja topline ili električne energije. U obzir se uzimaju samo dodatne emisije koje se javljaju uz emisije koje bi nastale u slučaju upotrebe prirodnog plina. Jednako tako, u obzir se uzima samo „tehnički iskoristiv sadržaj energije”, što znači da se na konačni iznos primjenjuje korekcija na temelju razlike u učinkovitosti između upotrebe otpadnog plina i upotrebe referentnog goriva. Ova se vrsta procesnih emisija odnosi na otpadne plinove. Više uputa o ovoj temi pronađite u Uputama br. 8 za otpadne plinove.

„Procesne emisije”, kako su definirane u Uredbi o praćenju i izvješćivanju, ne podudaraju se nužno s „procesnim emisijama” definiranim kada se radi o potpostrojenjima koja se dijele u svrhu dodjele. Konkretno, procesne emisije od čišćenja dimnih plinova smatraju se dijelom pojedinačnog procesa izgaranja u potpostrojenjima s referentnom vrijednošću za toplinu ili gorivo. U slučaju odstupanja između FAR-a i MRR-a, prednost ima FAR.

Potpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod

Članak 2. stavak 2. FAR-a: „Proizvodni ulazi, izlazi i pripadajuće emisije koje se odnose na proizvodnju proizvoda za koji je određena referentna vrijednost u Prilogu I. Delegirane uredbe Komisije 2019/331.”

Potpostrojenje definirano u sklopu EU ETS postrojenja radi izračuna besplatne dodjele emisijskih jedinica za koje postrojenje zadovoljava uvjete u vezi s proizvodnjom proizvoda na koje se primjenjuju referentne vrijednosti za proizvod.

Potpostrojenje

Potpostrojenje podrazumijeva sve ulaze, izlaze i odgovarajuće emisije povezane s određenim pristupom dodjeli. Koncept je detaljno objašnjen u Prilogu *Uputa br. 5*.

Otpadni plinovi

Članak 2. stavak 11. FAR-a: „Plinovi koji sadržavaju nepotpuno oksidiran ugljik u plinovitom stanju pod standardnim uvjetima koji nastaju kao posljedica bilo kojeg od procesa iz točke 10., pri čemu „standardni uvjeti” znači temperatura od 273,15 K i pritisak od 101 325 Pa, koji definiraju normalne kubične metre (Nm³) u skladu s člankom 3. točkom 50. Uredbe (EU) br. 601/2012.”

Kada otpadni plinovi nastaju izvan granica referentne vrijednosti za proizvod, to su plinovi koji sadržavaju nepotpuno izgoran ugljik nastao kao rezultat neke od djelatnosti navedenih u točkama od (a) do (f) popisanim u članku 2. stavku 10. FAR-a. *Za više uputa o ovoj temi pogledajte i Upute br. 8 za otpadne plinove.*

Prilog C Popis kratica

ALC aktivnosti)	Activity Level Change Implementing act (provedbena pravila promjene razine aktivnosti)
Adt	Air Dried Tonnes (tone proizvoda sušene zrakom)
AVR	Accreditation and Verification Regulation (Uredba o akreditaciji i verifikaciji)
BFG	Blast Furnace Gas (visokopećni plin)
BOFG	Blast Oxygen Furnace Gas (plin bazičnog kisikovog konvertera)
BM	Benchmark (referentna vrijednost)
BMU vrijednosti)	Benchmark Update Implementing act (provedbeni akt za ažuriranje referentnih vrijednosti)
CA	Competent Authorities (nadležna tijela)
CCS	Carbon Capture and Storage (hvatanje i skladištenje ugljika)
CCU	Carbon Capture and Utilisation (hvatanje i upotreba ugljika)
CEMS	Continuous Emissions Monitoring Systems (Sustav trajnog praćenja emisija)
CEN	European Committee for Standardization (Europski odbor za normizaciju)
CHP	Combined Heat and Power (kogeneracija)
CIMs	Transitional Community-wide and fully harmonised Implementing Measures pursuant to Article 10a(1) of the EU ETS Directive (Prijelazne potpuno usklađene provedbene mjere u širokoj primjeni u Zajednici u skladu s člankom 10a. stavkom 1. EU ETS direktive)
CLL	Carbon Leakage List, Delegated act (Popis sektora i podsektora izloženih riziku od istjecanja ugljika, Delegirani akt)
COG	Coke Oven Gas (plin koksne peći)
CSCF	Cross Sectoral Correction Factor (međusektorski faktor korekcije)

CWT	CO2 weighted tonne (ponderirana tona CO ₂)
EC	European Commission (Europska komisija)
CLEF	Carbon leakage Exposure Factor (faktor izloženosti istjecanju ugljika)
ETS	Emissions Trading System, here always referring to the EU ETS (sustav trgovanja emisijskim jedinicama (ovdje se uvijek navodi kao EU ETS))
EU ETS jedinicama)	European Emissions Trading System (Europski sustav trgovanja emisijskim jedinicama)
FAR	Union-wide rules for harmonised free allocation of emission allowances pursuant to Article 10a(1) of the EU ETS Directive (propisi na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a stavka 1. EU ETS direktive)
GDP	Gross Domestic Product (bruto domaći proizvod)
GHG	Greenhouse Gas (staklenički plin)
HAL	Historical Activity Level (povijesna razina aktivnosti)
IPPC onečišćenja)	Integrated Pollution Prevention and Control (Cjelovito sprječavanje i nadzor onečišćenja)
ISO normizaciju)	International Organization for Standardization (Međunarodna organizacija za normizaciju)
LRF	Linear Reduction Factor (linearni redukcijski faktor)
MS	Member State (država članica)
MRR	Monitoring and Reporting Regulation (Uredba o praćenju i izvješćivanju)
MRV	Monitoring, Reporting and Verification (praćenje, izvješćivanje i verifikacija)
NCV	Net Calorific Value (donja ogrjevna vrijednost)
NIM	National Implementation Measures (nacionalne provedbene mjere)
RF	Reduction Factor (Redukcijski faktor)
QA/QC	Quality Assurance / Quality Control (osiguranje kvalitete/kontrola kvalitete)

UCTE Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity (Unija za koordinaciju prijenosa električne energije)

VCM Vinyl Chloride Monomer (vinil-klor monomer)

Prilog D: Usporedba s Uputama br. 1 iz 2011.

U tablici u nastavku prikazano kako su odjeljci iz verzije Uputa br. 1 iz 2011. povezani s odjeljcima iz trenutačne verzije iz 2019. godine te su prikazana glavna pitanja koja su obrađena u dokumentu. Valja napomenuti da mogu postojati značajne razlike u sadržaju u različitim verzijama kao posljedica novih pravila u revidiranoj Direktivi ETS i Uredbi FAR. '-' naznačuje da pitanje nije obrađeno u pripadajućim Uputama.

Sadržaj	Odjeljak u		Komentari
	Uputama br. 1 iz 2011.	Uputama br. 1 iz 2019.	
Uvod	1	1	Ažurirano s CIM-a u Uputama iz 2011. na FAR u Uputama iz 2019.
Značaj Uputa	1.1	1.1	
Polazište za Upute	1.2	1.2	Ažuriran popis Uputa kako bi odražavale područje primjene i naslove iz 2019.
Upotreba Uputa	1.3	1.3	
Djelokrug ovih Uputa	1.4	1.5	
Dodatne smjernice	1.5	1.4	
Novi elementi u metodologiji dodjele emisijskih jedinica	2	2	U Uputama iz 2011. nazivani su „ciljem”
Pregled procesa dodjele emisijskih jedinica	3	3	Ažuriran proces da bi uključivao korak ažuriranja RV-a u prikupljanju podataka i izračunu dodjele emisijskih jedinica kao i nove elemente/korake u FAR-u; također je uvedena standardizirana terminologija za izvješća, obrasce i podneske u Uputama iz 2019.
Relevantna postrojenja	4	4	Uključen pregled zahtjeva za drugu vrstu (pot)postrojenja u pogledu uključivanja NIM-a i predaje podataka u Uputama iz 2019.
Koja su postrojenja obuhvaćena NIM-	4.1	4.1	

om?			
Tko ostvaruje besplatnu dodjelu emisijskih jedinica?	4.2	4.1	
Metodologije dodjele	5	5	
Pregled pristupa na razini potpostrojenja	5.1	5.2	U Upute iz 2019. uključena je nova vrsta potpostrojenja za toplinu koja se izvozi u svrhu daljinskog grijanja.
Polazište za referentne vrijednosti za proizvod	5.2	-	
Podjela na potpostrojenja	5.3	5.2	
Faktori korekcije	5.4	5.3	U Uputama iz 2019. uključen pregled kada se / u kojim se slučajevima primjenjuju faktori korekcije
Faktor izloženosti istjecanju ugljika	5.4.1.	5.3.1.	
Međusektorski faktor korekcije	5.4.2.	5.3.2.	
Linearni faktor smanjenja	5.4.3.	5.4.3.	Tablica s vrijednostima linearnog redukcijskog faktora premještena je iz Uputa br. 2 u Upute br. 1 u Uputama iz 2019.
Vremenski okvir - ključni datumi u revidiranom EU ETS-u	Prilog A	Prilog A	
Popis definicija	Prilog B	Prilog B	U Upute iz 2019. uključene su i formalne definicije iz ETS Direktive i FAR-a kao i neformalna objašnjenja.
Popis kratica	Prilog C	Prilog C	